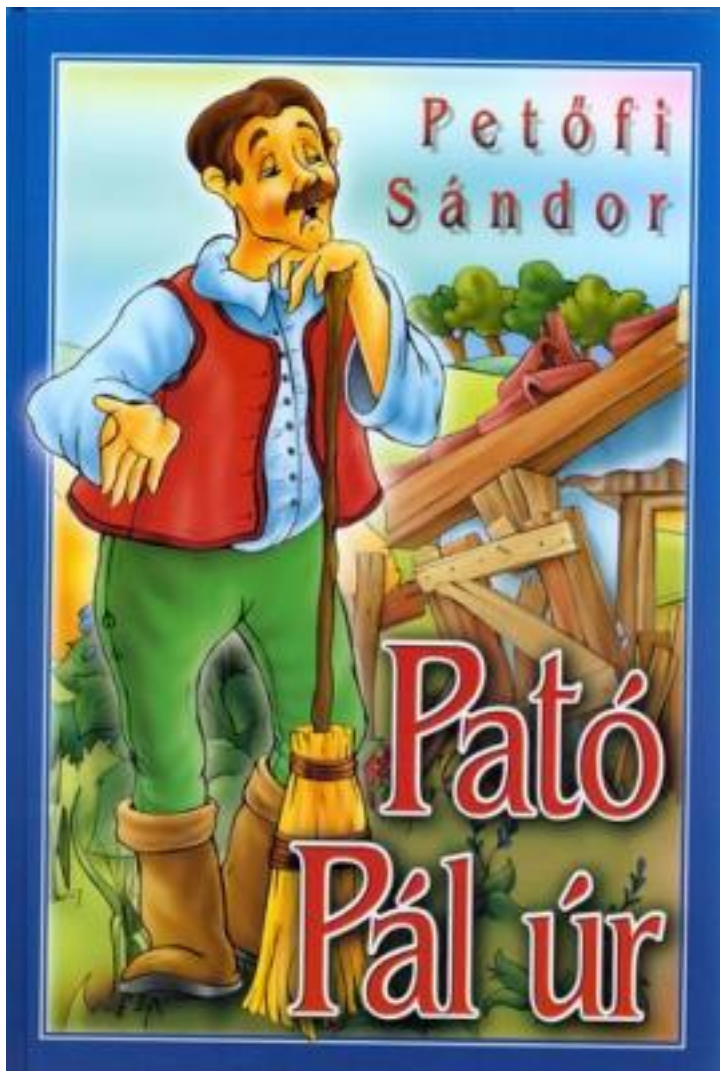

SZENTI TIBOR: ÓRA

Pontosan nem emlékszem, mikor kaptam meg első órámat. Az bizonyos, hogy tizenéves középiskolásként. Olcsó karóra volt, amelyet valamelyik szovjet gyárban rohammunkával készítettek. Néhány évig szolgált, míg elemeire szétesett. Addig szüntelenül sietett, mintha munkaversenyben dolgozna. A mutatóit naponta legalább 2 perccel kellett visszaállítani. Boldogan csatoltam a karomra. Nem múlt el olyan napszak, hogy többször ne nézzek rá. Ezek a pillantások olyanok voltak, mint amelyeket titokban a szerelmes küld imádottja felé, akinek sejtelve sincs a másik vonzódásáról. Még én sem tudtam, hogy ez a kapcsolat mivé válik.

Az első kellemetlenség akkor ért, amikor tanárain figyelmeztettek, ne nézzem folyton az órámat, hanem haladjak a főfeladatommal, mert rögtön kicsöngetnek és a dolgozatlap még mindig üres előtttem. Azelőtt oda sem figyeltem a konyhaszekrényen elhelyezett öreg

csörgőóránkra, amely minden hajnalban éktelen ricsajt csapott, és apámat ugrasztotta az ágyból. Megszoktam, hiszen nem nekem szólt. Hozzám édesanyám jött. Félálomban suttogott. Tudtam, nem lehet tovább nyomni a párnákat, közeleg az iskolába indulás ideje.

Akármerre mentem, helyettem a pedellus, a tanárok, az edzők, a barátok szülei, mindig mások számolták az órákat. Én csak engedelmeskedtem, ha lejárt vagy elkövetkezett valamilyen időszak, amikor ritmust kellett váltanom. Attól a pillanattól kezdve, hogy óratulajdonos voltam, minden megváltozott. Önállóan kellett kimérnem és betartanom a nap különböző szakaszait. Másoknak és magamnak szükséges volt elszámolnom minden percről, amelyet késve vagy sietve, hasznosan, esetleg eltékozolva töltöttem.

Ifjúságunk idején szeretünk álmodozni. Bambulni a nagy semmibe. Rózsaszín felhőket fodrozni a képzelet kék egén, amikor a lét nem dübörög körülöttünk, az idő pedig nem folyik tovább. A mulandóság csörgedező patakja megfagy, és tartósítja a megállt pillanatot. Menekülünk a rideg valóság elől. Az ember csak akkor jön rá, hogy az időt visszavonhatatlanul hagyta elsuhanni, amikor az órájára pillant. Érzékeli, hogy közben a mutatók körlapjuk fölött föltartóztathatatlanul siettek, forogtak tovább, és eltűnt a szemét addig eltakaró szivárvány. Amíg mások megváltották a világot, nevüktől hangossá vált a média, addig én kikapcsoltam magam és éltem sehová sem jutó, egyéni szabadságomat.

Rá kellett jönnöm, a szabadság időpazarlás, és csak az élhet vele, akinek már nincs tennivalója. Hamarosan fordult velem a világ. Eljött a korszak, amikor szerettem volna, ha az idő rohan, hogy minél hamarabb láthassam a "nagy Őt". Találkozhassam vele és üljön mellém. Simogassam a haját, az arcát, a nyakát, a vállát..., és lefelé haladva mind inkább pörögjenek a mutatók a vágy beteljesülése felé. Minden, ami két érintkezésünk között van, nem is élet, és nincs szükségem e holt időre. Jobb lenne medveként megdermedve aludni egy hideg barlang mélyén, hogy ne fájjon az egyedüllét és az ő hiánya. Mit számít, hogy közben napok, hetek múlnak. Idő van bőven, és csiszolt kristályai közül két kézzel lehet szórni a pillanathomokot, hogy végül csak az a néhány ékkőperc ragyogjon, amelyért érdemes élni.

Az óra hol siessen, hol álljon meg, ahogy az emberi vágy kívánja. Így vált az idő relatívvá és pörölyként csapkodott, mert sohasem tudtam kitérni előle. Az bizonyos, amikor orvoslással javítottak testemen, a várakozástól a beavatkozás végéig kínos lassúsággal teltek a másodpercek, míg kedvesem karjai között hamarosan arra kellett ébrednem, hogy elsuhantak.

Közben az órák cserélődtek a karomon és szaporodtak a környezetemben is. Került hozzám rugós, lengőkerekes, elemes, naptáros, stopperos, világidőt mutató, zenélő, utóbb vízhatlan. Egyre drágábbak követték egymást. Már nemcsak a toronyban kongatták az időt. Ott álltak a sarki hirdetőoszlop tetején, mutatták magukat a kirakatokban, villogtak a futó betűreklámok elején, pityegtek, kongattak a tévéműsorok kezdetén, jeleztek a munkahelyemen, figyelmeztettek számítógépen, és pénzzé változva, telefonszámla formájában verték el rajtam az elbeszélgetett időt.

Túl hatvan évemen, amikor minden reggel újabb nyavalyával és azzal a félelemmel ébredek, hogy az idő gyorsabban fut, mint ahogy a rám mért föladatokat teljesíteni tudnám, egyre jobban gyűlölöm az órát. Elkerülném, de sötétben is föl villan. Foszforeszkáló mutatói és számlapja

figyelmeztet az éjszakában, hogy mozdulni kell, mert "a lemez lejár". Leoldom karomról és bezárom a szekrénybe, de az idő könnyedén átjön az ajtón. Teheti, nem talál akadályt, mert szellemteste van. Ott ver szorító szívemben, dobol meszesedő ereimben. Nem tudok előre elbújni, mindenütt utolér, és kíméletlenül ütlegel.

A kronométert leoldanám, leütném, elásnám, és örökre eltüntetném minden helyről, de már nem tudom. Láthatatlanul ráragadt a karomra és belefészkelte magát a testembe. Olyan, mint torzszülött, ritka parazitaként bennünk fejlődő ikertestvérünk. Soha meg nem születhet, műtéttel sem távolítható el, mert már belenőtt életfontosságú szerveinkbe. Meg kell tanulni vele együtt élni és halni. Kiszolgáltatottan is rámosolyogni. Úgy viselkedni, mintha ezt az összefonódást örömmel viselnénk.

Az idő olyan, akár tengeren a dagály. A parton élek. Ez az életterem. Amikor jön a kiáramló hullám, az idő elmos. Várom az idődagályt, amely utolér és beletemet az időóceánba. Az idő csak az atomokban mozgó, a vele tért ölelő és változó anyagi világban létezik. Csupán térben gördülő matéria. Egyedül az energia Van. Neki nem föltétlenül kell térben mozogni, ezzel minőségileg tér el az anyagtól. Lehet potenciálisan is jelen, és e formájában nem mutatkozik. Amikor küzdő anyagi létemben jelentkezik, és fogyatkozó, pusztuló sejtjeimmel méri a rám szabott időt, figyelmeztet, hamarosan energiába fordul velem, hogy kötöttségeimből eredő személyiségtől megszabadulva, visszatérve a természetbe, elnyerjem végre az időtlen öröklétet.